

E hlamilwe go ya le ka Molao wa Khasino le go Kempola wa Limpopo, Molao wa bo-4 wa 1996, ebile e swerwe go ya le ka Molao wa bo-3 wa 2013 wa go kempola wa Limpopo.

PHIHLELELO YA MANYOALE WA TSHEDIMOŠO
E KGOBOKEDITŠWE KA KOBAMELO YA KAROLO YA 14 YA TŠWETŠOPELE YA
PHIHLELELO YA MOLAO WA BO-2 WA 2000 WA TSHEDIMOŠO

LENANEO LA DITENG

1. DIKHUTSOFATŠO LE DITLHALOSO	3
1.1.Dikhutsofatšo	4
1.2.Ditlhaloso	4
2. MATSENO	6
3. PONO, NEPO LE MEHOLA YA LGB	6
3.1. Pono	6
3.2. Nepo	7
3.3. Mehola	7
4. SEBOPEGO LE MEŠOMO YA LGB	7
4.1. Sebopego sa LGB	7
4.2. Sethalwa sa Sehlongwa	8
4.3. SETHALWA SA TAETŠO YA SEBOPEGO SA LGB	8
4.4. Mešomo ya LGB	9
5. DINTLHA TŠA DIKGOKAGANYO	10
6. TSHEDIMOŠO YA KAKARETŠO	10
7. DITOKIŠO TŠEO DI LEGO GONA GE GO NA LE GO SE OBAMELWE GA PAIA	10
8. TLHAHLI YA KAROLO YA 10 YA PAIA GO KA FAO GO ŠOMIŠWAGO MOLAO	11
9. DIHLOGO LE MAGORO AO A SWERWEGO KE LGB	11
10. KGOPELO YA TSHEDIMOŠO	11
10.1. Moikgopeledi	12
10.2. Mokgopedi yo Mongwe	12
11. KGOPELO YA TSHEPEDIŠO YA TSHEDIMOŠO	12
11.1. Dikutullo tša go itiriša	12
11.2. Gore go lekolwe	12
11.3. Gore go rekwe goba go kopollwe	12
11.4. Ntle le tefelo	13
11.5. Diroto tša tšweletšoleswa ya direkhoto tša go ba gona ka go itiriša di ka fao go latelago:	13

11.6.	Dikgopelo tša go dirwa ka molomo	13
12.	KGOPELO YA SEMMUŠO: TSHEPETŠO YA KGOPELO	14
12.1.	Kgato ya 1: Kgopelo	14
12.2.	Kgato ya 2: Tefelo	14
12.3.	Kgato ya 3: Dinako tšeo di beilwego tša go šomana le dikgopelo	14
12.4.	Kgato ya 4: Netefatšo le Tsebagatšo	14
12.5.	Kgato ya 5: Tsebišo ya Mafelelo	15
12.6.	Kgato ya 6: Tefelo le go tliša	15
12.7.	Tshedimošo ya Kakaretšo	15
12.8.	DIROTO	15
13.1.	Seroto sa Kgopelo seo se sa Lefelwego Morago	15
13.2.	Seroto sa Phihlelelo	16
13.3.	Dipeeletšo	16
14.	PHIHLELELO YEO E GANEDITŠWEGO LE MABAKAA KGANETŠO	17
15.	DITIRELO TŠEO DI LEGO GONA	17
16.	GO KGATHA TEMA GA SETŠHABA GE GO HLANGWA PHOLISI, TŠHOMIŠO YA MAATLA GOBA TIRO YA MEŠOMO	18
17.	TSHEPEDIŠO YA TSHEDIMOŠO YA BOMOTHO	19
17.1.	MAIKEMIŠETŠO A TSHEPEDIŠO	19
18.	MAGORO A DIHLOGO TŠA DATHA LE TSHEDIMOŠO YA BOMOTHO	19
18.1.	Tshedimošo yeo e Šomilwego ya Bomotho	19
18.2.	Magoro a Baamogedi gore go Šongwe Tshedimošo ya Bomotho	20
18.3.	Ditshepedišo tša Kelelo ya go Putla Mellwane tša Nnete goba tšeo di Beakantšwego tša Tshedimošo ya Bomotho	20
18.4.	Tlhaloso ya Kakaretšo ya Magato a Tshireletšo ya Tshedimošo	21

1. DIKHUTSOFATŠO LE DITLHALOSO

1.1. DIKHUTSOFATŠO

IO	Mohlankedi wa tša Tshedimošo
LGB	Boto ya Go Kempola ya Limpopo
PAIA	Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo, 2000 (Molao wa bo-2 wa 2000)
POPI	Molao wa Tšhireletšo ya Tshedimošo ya Motho, 2013 (Molao wa bo-4 wa 2013)

1.2. DITLHALOSO

Seroto sa Phihlelelo

Seroto seo se lefšago ke mokgopedi gore go nyakiwe, go beakanywe le go tšweletša leswa direkhoto tšeo di kgopetšwego, bjalo ka go go ngwadilwe ka go karolo ya 22(6) ya PAIA.

Molao

Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo, 2000 (Molao wa bo-2 wa 2000).

Sengwalo sa Tlhahli

Puku yeo e tšweleditšwego ke Molaodi wa Tshedimošo ka lebaka la go thuša motho ofe goba ofe yoo a dumago go šomana le tokelo efe goba efe go ya le ka PAIA bjalo ka ge go ngwadilwe ka go karolo ya 10 ya PAIA.

Mohlankedi wa tša Tshedimošo (IO)

Mohlankediphethiši wa Boto ya go Kempola ya Limpopo bjalo ka ge go hlalositšwe ka go karolo ya 1 ya PAIA.

Boipiletšo bja ka Gare

Boipiletšo kgahlanong le sephetho sa go ganetša phihlelelo ya tshedimošo, bjalo ka ge go ngwadilwe ka go karolo ya 74 ya PAIA.

Tshedimošo ya Motho

Tshedimošo mabapi le motho yoo a laetšegago, go akaretša, efela e sego go felela go, tshedimošo ya go

elana le morafe, kgethabong, bong, boimana, maemo a tša lenyalo, setšhaba, botšo bja serafe goba tša leago, mmala, kgetho ya bong, mengwaga, lephelo la mmele le mogopolo, bophelo bjo bobotse, bogolofadi, sedumedi, letswalo, tumelo, setšo, polelo le pelego ya motho bjalo ka ge go hlalositšwe ka go karolo ya 1 ya PAIA.

Moikgopeledi

Motho yoo a nyakago phihlelelo ya tshedimošo/ direkhoto tšeo di rwelego tshedimošo ya motho ya mabapi le yena mong bjalo ka ge go hlalositšwe ka go karolo ya 1 ya PAIA.

Direkhoto tšeo di šireleditšwego

Direkhoto tšeo di nago le tshedimošo ya go hlaba ebile tšeo di ka se dirwego gore di fihlelelwe ke setšhaba go ya le ka dikabelo tša dikarolo tša 33 le tša 45 tša PAIA.

Rekhoto

Tshedimošo efe goba efe yeo e rekhothilwego, ka mokgwa goba tsela efe goba efe ya ka fase ga mohlokamedi wa LGB bjalo ka ge go hlalositšwe ka go karolo ya 1 ya PAIA.

Direkhoto tšeo di bago gona ka go itiriša

Direkhoto tšeo di ka fihlelelwago ntle le gore motho a swanelwe ke go kgopela phihlelelo go ya le ka Molao bjalo ka ge go ngwadilwe ka go karolo ya 15(1) (a) ya PAIA.

Direkhoto tšeo di bago gona ge di kgopetšwe

Direkhoto tšeo di ka fihlelelwago ka go latela ditshepedišo tša PAIA bjalo ka ge go ngwadilwe ka go dikarolo tša 11 le tša 18 tša PAIA; phihlelelo go direkhoto tše e ka ganetšwa go lebeletšwe dikarolo tša 33 le tša 45 tša Molao.

Seroto sa kgopelo

Tefelo yeo e sa bušetšwego morago ya go lefiwa ke mokgopedi nako ye a tliša kgopelo ya phihlelelo go ya le ka dikabo tša karolo ya 22(1) ya PAIA. (Moikgopeledi o beelwa thoko go seroto sa tefelo ya kgopelo).

Mokgopedi

Motho ofe goba ofe yoo a dirago kgopelo ya phihlelelo ya tshedimošo goba direkhoto tša LGB goba motho yoo a dirago kgopelo legatong la motho yoo a kgopelago tshedimošo bjalo ka ge go hlalositšwe ka go karolo ya 1 ya PAIA.

2. MATSENO

- 2.1. PAIA e dirilwe molao gore e šomišetšwe tokelo ya molaotheo go fihlelela tshedimošo yeo e swerwego ke mmušo goba motho ofe goba ofe yo mongwe, fao tshedimošo ya go swana le yeo e nyakelwago tšhomišo goba tšhireletšo ya tokelo.
- 2.2. LGB e hlamilwe go ya le ka Molao wa go Kempola wa Limpopo, wa bo-4 wa 1996 woo gabjale o fedišitšwego gomme wa swareletšwa go ya le ka karolo ya 2 ya Molao wa go Kempola wa Limpopo, wa bo-3 wa 2013, bjalo ka ge o fetošitšwe.
- 2.3. LGB e hlametšwe go aba taolo godimo ga go kempola ka Profentsheng le go abela morero ofe goba ofe woo o swaranago le tša go swana le tšona.
- 2.4. LGB e hlophilwe bjalo ka sehlongwa sa setšhaba sa profentshe go ya le ka Šetulo ya bo-3, Setho sa C sa Molao wa 1999 (Molao wa 1 wa 1999) wa Taolo ya Mašeleng a Setšhaba, bjalo ka ge o fetotšwe. PAIA e hloka gore LGB, bjalo ka sehlongwa sa setšhaba, e hlophe manyoale woo o tla abago tshedimošo ya magoro a direkhoto tšeo e di swerego.
- 2.5. LGB e gapeletšega go tsenya tirišong mošomo wa molawana wo le go sepetša kgopelo yeo e dirilwego go ya le ka PAIA.
- 2.6. PAIA e hlama ditokelo tša molao wo o latelago wa bakgopedi go rekhoto efe goba efe ya sehlongwa sa setšhaba ge eba maemo a latelago a kgotsofaditšwe:
 - 2.6.1. ge eba rekhoto e nyakelwa mošomo goba tšhireletšo efe goba efe ya ditokelo tša gagwe tša semolao.
 - 2.6.2. mokgopedi o obamela dinyakwa ka moka tša tshepedišo; le gore

2.6.3. phihlelelo ga e ganetšwe go ya ka lebaka lefe goba lefe leo le šupeditšwego ka go Molao.

3. PONO, NEPO LE MEHOLA YA LGB

3.1. Pono

Go ba molaodi wa go eta pele, wa go ba mohlala le wa boihlamelo mo lefaseng.

3.2. Nepo

Go laola intaseteri ya go kempola ka mokgwa wa maikarabelo le maitshwaro go hola batho ba profentshe ka go kgonthišiša kobamelo ya molao, go tšwetša pele go kempola ka maikarabelo, le sepediša tlhabollo ya go ikema ya ikonomi ya selegae.

3.3. Mehola

LGB e laeditše mehola yeo e latelago bjalo ka dikokwane tšeo di tla laolago maitshwaro a bašomi ka moka ba ka gare ga sehlongwa:

Potego	Go šoma go ya ka maitshwaro a godimodimo le maemo a maitshwaro.
Boikarabelo	Go amogela maikarabelo go methopo ya rena ya bohlokwahlokwa, go bašomi ba rena le go godiša tlhabollo le tšhomišo ya yona.
Therišano	Go leka go fihlelela phedišano ye botse ka go šomiša dipoledišano tša go tsenelana le ditherišano le bakgathatema ba rena.
Go ba kgakala	Go aba boikgafo ntle le go khuta go Bakgathatema b arena ke tshepagalo le potego.
Phapano	Go amogela le go hlomphe botshwananoši le phapano ya batho ka moka.
Go akaretša	Go hlama tikologo fao bohle ba ikwago ba amogelegile, ba hlomphiwa, ntle le botšo le boitsebišo bja bona. Go aba dibaka tša go lekana go bohle.

4. SEBOPEGO LE MEŠOMO YA LGB

4.1. Sebopego sa LGB

4.1.1. Maloko a Boto a thwalwa ke Leloko leo le filwego Maikarabelo go ya le ka Molao wa bo-3 wa 2013 wa go Kempola wa Limpopo, ka go rerišana le Molekgotlaphethiši wa Profentshe ya Limpopo mo dipakeng tša go se fete mengwaga ye mehlano(5) ebile a swanelwa ke go kgethwa gape bjalo ka maloko a Boto nako ye sehla sa bona sa ofisi se flhla mafelelong.

4.1.2. Boto e swanetše go bopša ka maloko a 9, go sa akaretšwe Mohlankediphethišiši yoo e lego leloko la Boto ka maswanedi ntle le go ba le maatla a go kgetha.

4.1.3. Boto e swanetše go bopša ke batho bao ba latelago:

- a) Motho yoo a nago le dithuto ebile a amogetšwe go ka šoma bjalo ka mohlankedi wa tša semolao ka go Riphapoliki ebile a na le paka ye teletšana ya bonyane mengwaga ye mehlano morago ga go ba le dithuto tšeo, a šomile bjalo ka mohlankedi wa tša semolao goba a šomile ditirelo tša go elana le tšhomišo goba tshepedišo ya molao.
- b) Motho yoo a nago le dithuto tša botšhathatheakhaonthente ka go Riphapoliki ebile a na le paka ye teletšana ya bonyane mengwaga ye mehlano morago ga go ba le dithuto tšeo ebile a šomile bjalo ka tšhathatheakhaonthente.
- c) Motho yoo a emelago Kgoro yeo e rwelego maikarabelo a merero ya go kempola ka Profentsheng.
- d) Motho yoo a emelago Kgoro yeo e rwelego maikarabelo a merero ya mašelang ka Profentsheng.
- e) Motho yoo a nago le bokgoni bja kgwebo bjo bo nago le bopaki le tsebo ya intaseteri ya tša boeti.
- f) Motho yoo a nago le tsebo le boitemogelo ka lefapeng la bophelo bjo bobotse bja setšhaba le tlhabollo ya ikonomi ya leago.
- g) Motho yoo a nago le dithuto le boitemogelo ka lefapeng la merero ya bašomi.
- h) Motho yoo a nago le bokgoni bja kgwebo bjo bo nago le bopaki le boitemogelo ka go intaseteri ya tša go kempola,
- i) Motho yoo a nago le tsebo le boitemogelo ka go lefapa la go tsenya molao tirišong.

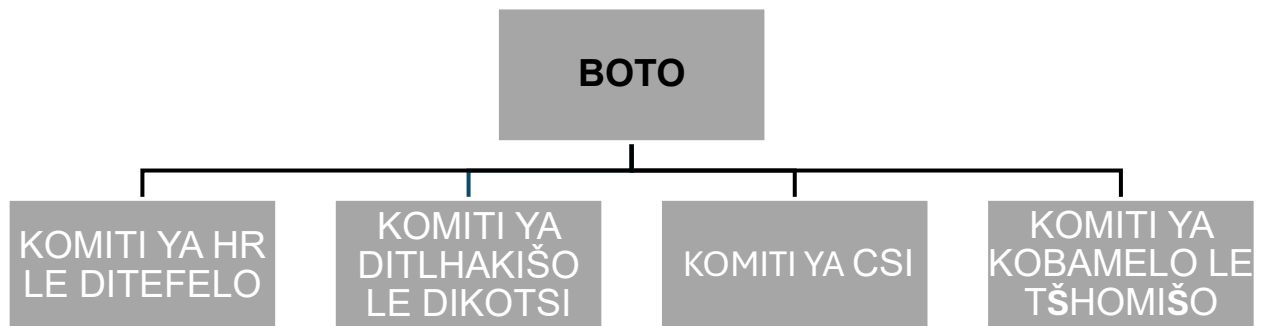
4.2. Sethalwa sa Sehlongwa

LGB e bopilwe ka ditho tše di latelago, maina a tšona

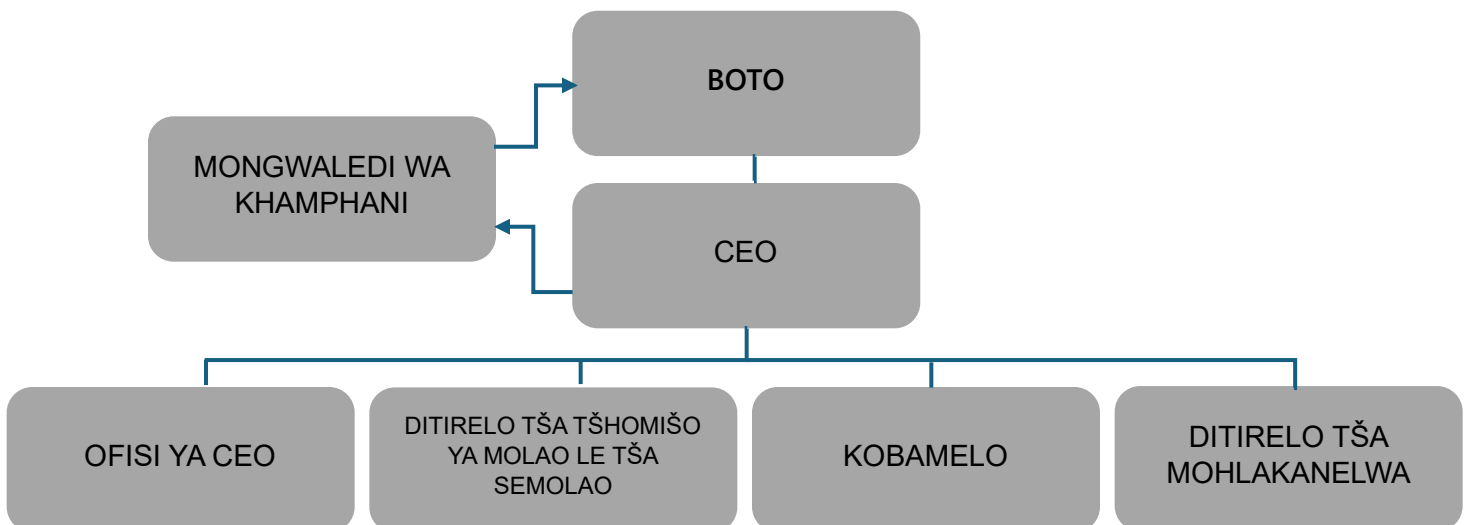
- a) Boto le Dikomiti tša yona

4.3. SETHALWA SA TAETŠO YA SEBOPEGO SA LGB

Boto le Dikomiti tša yona:

Tshepedišo:

4.4. Mešomo ya LGB

Mešomokgolo ya LGB ke go:

- (a) aba mangwalo a tumelelo, go sepetša le go laola go kempola ka profentsheng.
- (b) tšwetša pele temošo godimo ga go kempola ka maikarabelo; le
- (c) laola dikotsi gammogo le go tsenya tirišong ditaolo tša ka gare ka intasetering ya go kempola.

5. DINTLHA TŠA DIKGOKAGANYO

5.1. Molaodimogolo: Ditirelo tša Mohlakanelwa (Mohlankedi wa Tša Tshedimošo)

Dr. MD. Malesa (malesa@lgb.co.za)

5.2. Mohlankedi wa HR (Mothuši : Mohlankedi wa tša Tshedimošo)

Mr. J. Singh (singhjh@lgb.co.za)

6. TSHEDIMOŠO YA KAKARETŠO

Dikgopelo ka moka go ya le ka Molao di swanetše go lebišwa go Mohlankedi wa Tša Tshedimošo yoo a beilwego, go aterese yeo e ngwadilwego mo fase.

Office Address:

8 Mmila wa Hans Van Rensburg, Polokwane, 0699, Limpopo, Afrika Borwa.

Aterese ya Poso:

Private Bag X9520, Polokwane, 0700, Limpopo, Afrika Borwa.

Mogala:

(015) 2302300

Fekese:

086 505 3460

Diiri tša Mošomo:

07h45 go ya go 16h30 Mošupulogo go fihla ka Labohlano

Weposaete: <http://www.lgb.org.za>

7. DITOKIŠO TŠEO DI LEGO GONA TIRAGALONG YEO PAIA E SEGO YA OBAMELWA

Ditokišo tšeo di lego gona go mokgopedi tiragalong yeo dikabo tša Molao wa PAIA di sego tša obamelwa:

- a) Bega boipiletšo go Boto kgahlanong le sephetho sa Mohlankedi wa tša Tshedimošo.
- b) Ge eba mokgopedi o sa tshwentšwe ke sephetho sa Boto, a ka kgopela Kgorotsheko kimollo ya maleba.

8. TLHAHLI YA KAROLO YA 10 YA PAIA GO KA FAO GO ŠOMIŠWAGO MOLAO

Gore o kgone go ruta o be o thuše maloko a setšhaba go ka fao go šomišwago Molao, Molaodi wa tša tshedimošo o laetšwe gore a kgoboketše a be a phatlalatše Tlhahli ka dipolelo ka moka

tša Afrika Borwa. Maloko a setšhaba a ka lekola goba ba dira dikhophi tša Tlhahli ye go tšwa Ofisingkgolo le go Diofisi dife goba dife tša Profentshe tša Molaodi wa tša Tshedimošo.

Any enquiries regarding this guide should be directed to:

Mo ke **dintlha tša dikgokaganyo tša PAIA:**

- **Imeile:** [Ya dikgopelo tša go kgethwa tša tshedimošo yeo e elanago le PAIA, o ka ikgokaganya le info.paia@dpw.gov.za.](mailto:info.paia@dpw.gov.za)
- **Mogala wa Thušo wa Bosetšhaba:** O ka fihlelela gape mogala wa thušo wa bosetšhaba go **0800 012 322**.
- **Nomoro ya WhatsApp:** Go dipotšišo tša tlaleletšo, o ka šomiša nomoro ya Watsapo e lego **0600 123 456**

9. DIHLOGO LE MAGORO AO A SWERWEGO KE LGB

Dihlogo le magoro a direkhoto tšeo di swerwego ke LGB di ka tsela yeo e latelago:

- a) Dikhophi tša tekolo ya setšhaba tša dikgopelo tša mangwalo a tumelelo, dikganetšo le dikarabo tša seo.
- b) Metsotso ya Boto le ya Komiti ya Boto
- c) Metsotso le direkhoto tša Boto, ya go elana le ditheeletšo tša setšhaba.
- d) Molao wa Boto ya go Kempola wa Limpopo.
- e) Mangwalo a tumelelo a Bosetšhaba le a Profentshe
- f) Tshedimošo ya tša Mašelang
- g) Dingwalo tša bašomi le direkhoto

10. KGOPELO YA TSHEDIMOŠO

Direkhoto tšeo di swerwego ke LGB di ka fihlelelwa ka go dira kgopelo ge fela dinyakwa tša phihlelelo di fihleletšwe. Mokgopedi ke motho ofe goba ofe yoo a dirago kgopelo ya phihlelelo ya rekhoto ya LGB ebile ka tsela ye, Molao o fapantšha magareng ga mehuta ye mebedi ya bakgopedi:

10.1. Moikgopeledi

Moikgopeledi ke mokgopedi yoo a nyakago phihlelelo ya rekhoto ya go ba le tshedimošo ya motho ya mabapi le mokgopedi. Ge go lebeletšwe dikabo tša Molao le molao woo o šomišegago, LGB e tla aba tshedimošo yeo e kgopetšwego, goba ya aba phihlelelo go rekhoto efe goba efe ya go

elana le tshedimošo ya motho wa mokgopedi. Seroto seo se ngwadilwego sa tšweletšoleswa ya tshedimošo yeo kgopetšwego se tla bewa ke LGB.

10.2. Mokgopedi yo Mongwe

Mokgopedi yo (yoo e sego moikgopeledi) o filwe maatla a go kgopela phihlelelo ya tshedimošo ya go swarana le batho ba bangwe. Le ge go le bjalo, LGB ga e gapeletšego go aba phihlelelo pele ga ge mokgopedi a kgotsofatša dinyakwa tša phihlelelo go ya le ka Molao. Seroto seo se ngwadilwego sa tšweletšoleswa ya tshedimošo yeo e kgopetšwego se tla bewa ke LGB.

11. KGOPELO YA TSHEPEDIŠO YA TSHEDIMOŠO

11.1. Dikutullo tša go itiriša

Direkhoto tšeo di ngwadilwego mo fase di gona ka go itiriša ntle le gore motho a dire kgopelo ya phihlelelo go ya le ka Molao. Direkhoto tšeo di ngwadilwego mo fase di ka khumanwa go tšwa go LGB, Mmila wa Hans van Rensburg, Polokwane, Limpopo. Fao go nago le dikhophi tša go lekana tšeo di lego gona, kgopelo ya rekhoto e ka ba mahala. Tše dingwe tša direkhoto le tšona di gona mahala godimo ga weposaete ya LGB go <http://www.lgb.org.za>.

11.2. Gore go lekolwe

- a) Laesentshe ya go Kempola, dithikheiti tša tumelelo le dithifikheti tša maswanedi a maemo, ge eba a gona.
- b) Molao wa go Kempola wa Limpopo, Melawana le Melao ya yona.
- c) Ditsebišo tša setšhaba.
- d) Lenaneo la ditlabelelo tša go kempola tšeo di dumeletšwego ke Boto.

11.3. Gore go rekwe goba go kopollwe

- a) Molao wa go Kempola wa Limpopo, Melawana le Melao
- b) Ditsopolwa go tšwa go dingwalwa tša go lekola tša setšhaba tša dikgopelo tša mangwalo a tumelelo.
- c) Dingwalwa tša Thentara ya LGB.

11.4. Ntle le tefelo

- a) Diwego tša Ngwaga tša LGB.

- b) Diporoutšha le Didirišwa tša Tshedimošo ya LGB.
- c) Difomo tša Dikgopelo – dilaesentshe, dithifikheiti tša tumelelo le maswanedi, dithekišetšano tša kgahlego.
- d) Difomo tša kutullo ya histori ya bomotho le kgwebo.
- e) Dipalopalo tša tšhomelo ya go kempola.
- f) Fomo ya tefišo ya makgetho a go kempola.
- g) Fomo ya Go Tliša Kgoboketšo ya Mešomo ya Montšhadilaesentshe.
- h) Fomo ya dikgopelo – Boingwadišo bjalo ka Moabaditirelo wa LGB.
- i) Lenaneo la dikgoba tša mešomo ya LGB.
- j) Ditsebišo tša Setšhaba.

11.5. Diroto tša tšweletšoleswa ya direkhoto tša go ba gona ka go itiriša di ka fao go latelago:

Go fothokhophi ye nngwe le ye nngwe ya bogolo bja A4 goba karolo ya yona	R0.60
Go khophi ye nngwe le ye nngwe yeo e gatišitšwego ya letlakala la bogolo bja A4 goba karolo ya lona yeo e swerwego godimo ga khomphyutha goba ka mokgwa wa go balega wa ileketheroniki goba wa motšhene	R0.40
Go khophi ya mokgwa wa go balega wa khomphyutha godimo ga tisiki ya Khopheketete	R40.00
Go ngwalollo ya diswantšho tša go bonwa, go letlakala la bogolo bja A4 goba karolo ya lona	R22.00
Go khophi ya diswantšho tša go bonwa	R60.00
Go ngwalollo ya rekhoto ya go theeletšwa, go letlakala la bogolo bja A4 goba karolo ya lona	R12.00
Go khophi ya rekhoto ya go theeletšwa	R17.00

11.6. Dikgopelo tša go dirwa ka molomo

Ge eba motho o šitwa go tlatša fomo yeo e kgethilwego ka lebaka la go šitwa go bala le go ngwala goba bogolofadi, motho wa go swana le yoo a ka kgopelo ka molomo go IO. IO o swanetše go

fokotša kgopelo ka molomo go ya go ngwala ka gare ga fomo ya go kgethwa gomme a abe khophi ya seo go mokgopedi.

12. KGOPELO YA SEMMUŠO: TSHEPETŠO YA KGOPELO

12.1. Kgato ya 1: Kgopelo

Fao mokgopedi a dumago go fihlelela tshedimošo yeo e swerwego ke LGB, ntle le direkhoto tšeo di ngwadilwego ka temaneng ya 11 mo godimo, mokgopedi o swanetše go dira kgopelo ya phihlelelo go tshedimošo ya maleba ka fomong yeo e kgethilwego, e lego gona godimo ga weposaete ya LGB go <http://www.lgb.org.za>, goba e ka hwetšwa nako ye o kgopela fomo go tšwa go IO. Mokgopedi o swanetše go tliša tliša fomo ya kgopelo go IO mo atereseng, nomoro ya fekeše goba go aterese yeo e abilwego ya imeile ka gare ga manyoale wo.

12.2. Kgato ya 2: Tefelo

Fomo ya kgopelo e swanetše go felegetšwa ke bohlatse bja tefelo ya seroto sa kgopelo. Bohlatse bja tefelo ga bo nyakwe gore bo kgomaretšwe ke batho bao ba swanelwago ke go lokollwa go tefelo, efela mabaka a go lokollwa a swanetšwe go bewa ka botlalo godimo ga fomo. Seroto sa kgopelo sa R35-00, goba bohlatse bja tefelo yona yeo, di swanetše go felegetša kgopelo gore go be le tshedimošo. Tefelo ya seroto sa kgopelo e swanetše go dirwa gomme ya tsenywa go:

LEINA LA AKHAONTE	: Boto ya tša go Kempola ya Limpopo
PANKA	: Panka ya Standard
NOMORO YA AKHAONTE	:030171008
KHOUTHO YA LEKALA	:051001
LEINA LA LEKALA	: Polokwane
TŠHUPETŠO	: PAIA/ (Leina la Mokgopedi)

12.3. Kgato ya 3: Dinako tšeo di beilwego tša go šomana le dikgopelo

Go ya ka karolo ya 25 ya Molao, IO o swanetše go tšea sephetho sa ge eba o ganetša goba o dumela kgopelo gomme a fa tsebišo e na le mabaka a seo mo matšatšing a 30 a go amogela kgopelo. Mo matšatšing a 30 ao ka wona IO a tšeerego sephetho sa ge eba o ganetša goba o dumela kgopelo a ka katološwa gate emo pakeng ya go se fete matšatši a 30 ge eba kgopelo ke ya seroto se segolo sa tshedimošo. Ge eba kgopelo ga e hwetšagale ka mabaka a go kwagala mo matšatšing a 30 a mathomo, LGB e swanetše go tsebiša mokgopedi ka tsela ya go ngwala ge eba katološo e ka nyakega.

12.4. Kgato ya 4: Netefatšo le Tsebagatšo

IO o amogela le go netefatša kgopelo go bona ge eba tshedimošo ya go nyakega e gona mo go LGB. Gona kgopelo e a amogelwa, ya ganwa goba ya fetišetšwa go baboloki ba maleba ba tshedimošo yeo e nyakegago. Gona tsebagatšo lebišwa go mokgopedi go netefatša maemo a kgopelo.

12.5. Kgato ya 5: Tsebišo ya Mafelelo

Ge eba kgopelo e dumetšwe, gona seroto se sengwe sa phihlelelo se swanetše go lefelwa gore go putukwe, go beakanywe le tšweletšoleswa le gore nako efe goba efe yeo e fetilego diiri tšeo di beilwego tša go fatišiša, go beakanya rekhoto gore e utullwe. Mokgopedi o tla tsebišwa ka ga go phethwa ga kgopelo gammogo le diroto tšeo di šaletšego tšeo di swanetšego go leliwa LGB.

12.6. Kgato ya 6: Tefelo le go Tliša

Ge fela tefelo e se na go amogelwa (go latela tshepedišo yona yeo ya go lefela bjalo ka ge e ngwadilwe ka go Kgato ya 2); tshedimošo e tla lokollwa go ya go mokgopedi.

12.7. Tshedimošo ya Kakaretšo

Fomo yeo e kgethilwego e swanetše go tlatšwa gabotse go kgontšha IO go laetša:

- a) Rekhoto goba direkhoto tšeo di kgopetšwego.
- b) Boitsebišo bja mokgopedi.
- c) Gore ke fomo efe ya phihlelelo yeo e nyakwago, ge eba kgopelo e dumeletšwe; le
- d) Aterese ya poso goba nomoro ya fekese ya mokgopedi.

LGB e tla šomana le kgopelo mo matšatšing a 30, ntle le ge eba mokgopedi a ngwadile mabaka a go ikgetha, ao a tla kgotsofatšago IO gore mabaka a laela gore paka ya nako yeo e beilwego mo godimo ga a swanela go obamelwa.

13. DIROTO

Molao o aba mehuta ye mebedi ya diroto:

13.1. Seroto sa Kgopelo seo se sa Lefelwego Morago

Mokgopedi, e sego moikgopeledi, yoo a kgopelago phihlelelo ya tshedimošo yeo e swerwego ke LGB o tla hlokega gore a lefele seroto sa kgopelo seo se beilwego sa R35.00, bjalo ka ge go laeditšwe godimo ga Fomo ya A, pele ga ge kgopelo e šongwa go tšwela pele. IO o tla swarelela rekhoto go fihla mokgopedi yoo a amegago a lefetše seroto seo se šomago (ge eba se gona).

13.2. Seroto sa Phihlelelo

Seroto sa phihlelelo se lefelwa mabakeng ka moka fao kgopelo ya phihlelelo ya tshedimošo e abiwago go ditshenyagalelo tša tšweletšoleswa gomme, ge go kgonega, seroto sa poso le nako ya go lekana go fatišiša le go beakanya rekhoto gore go ultullwe.

Mokgopedi yoo a kgopelago dikhophi tša direkhoto tšeo di lego gona phatlalatša ga a swanela go lefa seroto sa kgopelo sa R35.00, efela o tla lefela seroto sa phihlelelo ya tšweletšoleswa, ge go kgonega. IO o tla swarelela rekhoto go fihla mokgopedi a lefa diroto tšeo di šomago (ge eba di gona). Go posa ga nnete go lefelwa nako ye khophi ya rekhoto e swanetše go posetšwa mokgopedi.

Diroto tša phihlelelo di ka fao go latelago:

Go fothokhophi ye nngwe le ye nngwe ya bogolo bja A4 goba karolo ya yona	R0.60
Go khophi ye nngwe le ye nngwe yeo e gatišitšwego ya letlakala la bogolo bja A4 goba karolo ya lona yeo e swerwego godimo ga khomphyutha goba ka mokgwa wa go balega wa ileketheroniki goba wa motšhene	R0.40
Go khophi ya mokgwa wa go balega wa khomphyutha godimo ga tisiki ya Khopheketse	R40.00
Go ngwalollo ya diswantšho tša go bonwa, go letlakala la bogolo bja A4 goba karolo ya lona	R22.00
Go khophi ya diswantšho tša go bonwa	R60.00
Go ngwalollo ya rekhoto ya go theeletšwa, go letlakala la bogolo bja A4 goba karolo ya lona	R12.00
Go khophi ya rekhoto ya go theeletšwa	R17.00

Go fatišiša le go beakanya rekhoto ya kutullo (ka iri goba ka karolo ya iri, go sa akaretšwe iri ya mathomo, go kwagala e nyaka go swana le go fatišiša le go beakanya)	R15.00
---	--------

13.3. Dipeeletšo

Ge eba go fatišiša rekhoto le peakanyo ya rekhoto gore e utullwe, go akaretša dithulaganyo tša go e dira gore e be gona ka sebopego seo se kgopetšwego, go tla nyakega go feta diiri tšeo di beilwego ka lebaka le la ka gare ga melawana, IO o swanetše gore ka tsebišo a kgopele mokgopedi gore a lefele seripa seo se beilwego bjalo ka peeletšo (yeo se sego ka godimo ga teetharong) ya seroto sa phihlelelo seo se tla lefiwago ge eba kgopelo e dumeletšwe. Ge eba peeletšo e lefilwe go lebeletšwe kgopelo ya phihlelelo yeo e ganeditšwego, IO o tla bušetša peeletšo go mokgopedi.

14. PHIHLELELO YEO E GANEDITŠWEGO LE MABAKA A KGANETŠO

LGB e ka gana ka tshedimošo ge eba e amana le:

- a) Tšhireletšo ya kgapeletšo ya sephira sa motho yo mongwe yoo e lego motho ka hlago, yeo e tla tsenyago kutullo ya go hloka mabaka ya tshedimošo ya bomotho bja motho yola wa hlago.
- b) Tšhireletšo ya kgapeletšo ya tshedimošo ya tša kgwebo ya motho yo mongwe, ge eba rekhoto e rwele: (i) diphiri tša kgwebišano ya motho yo mongwe.
 - (ii) tshedimošo ya mašeleng, kgwebo, ya saentshe goba ya thekenikhale yeo kutullo go ka kgonegago gore e hlole tshenyego go ditswala tša mašeleng goba tša kgwebo ya motho yoo yo mongwe, le/ goba
 - (iii) Tshedimošo yeo e utullotšwego ka boitshepo ka motho yo mongwe go LGB, ge eba kutullo e ka bea motho yoo yo mongwe kotsing ditherišanong goba go diphenkgišano tša kgwebo.
- c) Tšhireletšo ya kgapeletšo ya tshedimošo ya sephira ya batho ba bangwe ge eba e šireleditšwe go ya ka kwano efe goba efe.
- d) Tšhireletšo ya kgapeletšo ya polokego ya batho le tšhireletšo ya thoto.
- e) Tšhireletšo ya kgapeletšo ya direkhoto tšeo di bonwago bjalo ka tša go ba le ditokelo ka go ditshepedišo tša semolao.
- f) Ditshepedišo tša LGB LGB.

g) Ditiro tša kgwebo tša LGB, tšeo di ka akaretšago:

- (i) diphiri tša dithekišetšano tša LGB.
 - (ii) tshedimošo ya mašeleng, kgwebo, saentshe goba ya sethekniki yeo ka kgonagalo kutullo e ka hlolago tshenyo go tswala ya mašeleng goba ya kgwebo ya LGB.
 - (iii) tshedimošo yeo, ge eba e utulotšwe e ka bea LGB kotsing ditherišanong goba diphadišanong tša kgwebo, le/ goba
 - (iv) lenaneo la khomphyutha leo e lego la LGB, ebile le šireleditšwe ke tokelo ya ngwalollo.
- h) Tshedimošo ya dinyakišišo tša LGB goba tša motho yo mongwe, ge eba kutullo ya tšona e tla utulla boitsebišo baja LGB, monyakišiši goba hlogotaba ya dinyakišišo ya ba ya hlola poelamorago ye kgolo.
- i) Kgopelo ya tshedimošo yeo e bonagalago gore e hloka moholo goba e a gakantšha, goba yeo e akaretšago phapogo ya go hloka lebaka la methopo e tla ganetšwa.

15. DITIRELO TŠEO DI LEGO GONA

LGB e aba ditirelo kudu go Mmušo wa Profentshe wa Limpopo, baabelwa dilaesentshe ba LGB le intaseteri ya go kempola ka bophara, gammogo le setšhaba, ka go phethagatša mediro yeo e latelago:

- a) Go netefatša maswanedi ao a tšwelago pele a batho ka moka (ba lefelong leo le ba hlago) bao ba dumago go tsenela goba go kgatha tema ka go intaseteri ya go kempola mo Profentsheng ya Limpopo.
- b) Go netefatša gore go kempola go sepetšwa ka kobamelo le molao wa go kempola wa Limpopo le ka mokgwa wa botshepegi le go lekanela.
- c) Go amogela, go fatišiša le go ahlola dingongorego tšeo di amogetšwego go tšwa go setšhaba tšeo di rotošwago ke dikganetšano tša go kempola le/ goba ditiro tšeo di amanago le go kempola.
- d) Go laola le go netefatša gore ditlabele tša go kempola di obamela maemo a bosetšhaba.
- e) Go aba tumelelo ya tšhomišo ya ditlabele tša go kempola ka profentsheng.
- f) Go abela Boto le Mmušo wa Profentshe wa Limpopo kgonthišišo ya gore letseno la go kempola le metšhelo di hlakantšhwa ka go nepagala ebile di lefelwa go sa na le nako; gammogo le go netefatša gore ditshepedišo tša go hlokomela khomphyutha le ditshepedišo

tša go kempola tša mmele wa khomphyutha tše di šomišwago ke baabadilaesentshe di a botega ebile di šoma go ya le ka tlhakišo ya molao wa go kempola le ditaetšo.

- g) Go netefatša gore baabadilaesentshe ba swarelela legato la maswanedi la mašelang la go tšwela pele le kobamelo ya molao wa go kempola wa Limpopo.
- h) Go fatišiša le go thibela ditiro tša go kempola tša go se be molaong mo Profentsheng go šireletša setšhaba go badiriši bao ba sego molaong le go netefatša ditlwaedi tša kgwebo tša go lekanela.
- i) Go netefatša gore magato a maemong a nnete a go hlohleletša go kempola ka maikarabelo. Ka go realo, LGB, gammogo le Sehlongwa sa Go Kempola ka Maikarabelo sa Bosetšhaba sa Afrika Borwa, di lokiša ditsela tša go thuša batho bao ba welago kotsing ya mathata a go kempola le bokgoba bja go kempola.

Phihlelelo go ditirelo tše di ngwadilwego mo godimo di ka hwetšwa ka go ikgokaganya le Mohlankediphethiši wa LGB, yoo e lego Mohlankedi wa Tshedimošo. Gore o hwetše dintlha tša dikgokaganyo, hle lebelela go temana ya 6 mo godimo.

16. GO KGATHA TEMA GA SETŠHABA GE GO HLANGWA PHOLISI, TŠHOMIŠO YA MAATLA GOBA TIRO YA MEŠOMO

Boto e akaretša setšhaba nako ye go šetšwa le go aba dilaesentshe ka tsela yeo e latelago:

- a) Dikgopelo tša dilaesentshe di phatlalatšwa bobedi ka gare ga Kuranta ya Profentshe le ka gare ga dikuranta tša go phatlalatšwa seleteng sa maleba.
- b) Mekgatlo yeo e nago le kgahlego e mengwa go tla go bega dikganetšo tše di ngwadilwego go dikgopelo tša dilaesentshe, go laetša ge eba o duma go dira pego ka molomo ditheeletšong tša setšhaba go lebeletšwe dikgopelo tša laesentshe.

Go tlaleletša tša mo godimo, maloko a setšhaba ka nako efe goba efe, a ka bega go LGB mabapi le merero yeo ba bonago gore meloa ya go kempola a ka kaonafatšwa. Tše di tla šetšwa ke LGB, yeo moragonyana e tla go eletša Leloko la go rwala maikarabelo ka mabaka a phetošo ya molao.

Go tšwela pele, ka nako ya dipheetošo tša molao wa go kempola wa profentshe, Kgoro ya Tlhabollo ya tša Ikonomi, Tikologo le tša Boeti le/ Lekgotlatheramolao la Profentshe le mema ditshwoswao go tšwa go setšhaba godimo ga dipheetošo tše di šišinyeditšwego Melao le Melawana ya go

Kempola ya Limpopo. LGB e mema ditshwaoswao go tšwa go setšhaba ka kakaretšo godimo ga diphetošo tseo di šišintšwego tša Melao ya go kempola.

17. TSHEPEDIŠO YA TSHEDIMOŠO YA MOTHO

17.1 MAIKEMIŠETŠO A TSHEPEDIŠO

LGB e šomiša Tshedimošo ya Motho ka fase ga tlhokomelo ya yona ka ditsela tseo di latelago:

- a) Go ahlola godimo ga dikgopelo tša dilaesentshe ka moka ka batho ba hlago le ba semolao.
- b) Go ahlola ka morago ga dikgopelo tša dilaesentshe ka batho ba hlago le ba semolao.
- c) Tshepedišo ya bašomi
- d) Dithekišetšano tša dithoto le ditirelo
- e) Go boloka diakhaonte le direkhoto
- e) Go obamela melao ya motšhelo

17.2 MAGORO A DIHLOGO TŠA DATHA LE TSHEDIMOŠO YA BOMOTHO

17.2.1 Tshedimošo yeo e Šomilwego ya Bomotheo.

LGB e ka swara direkhoto tša mabapi le baabadilaesentshe le bašomi ba bona, bengdišere, baabiditirelo, maloko a boto ya LGB le bašomi:

Mohuta wa Sehlongwa	Tshedimošo yeo e Šomilwego ya Bomotheo
Baabadilaesentshe: Batho ba Hlago, Bašomi	Maina; dintlha tša dikgokaganyo; diaterese tša bodulo le tša poso; letsatšikgwedi la matswalo; nomoro ya ID; tshedimošo ya go amana le Motšhelo; direkhoto tša bosenyi; morafe; bong; dikgokagano tša sephiri
Baabadilaesentshe: Batho/ Dihlongwa tša Semolao, Balaodibagolo, Bengdišere	Maina a batho bao o ikgokaganyago le bona; Leina la Sehlongwa sa Semolao; diaterese tša Bodulo le tša Poso le dintlha tša dikgokaganyo; Nomoro ya Boingwadišo; dingwalo tša Motheo; tshedimošo ya go elana le Motšhelo; basaeni bao ba dumeletšwego, baholegi; direkhoto tša bosenyi

Baabadilaesentshe: bengdišere ba Bafaladi – Batho/ Dihlongwa	Maina; dintlha tša dikgokaganyo; diaterese tša Bodulo le tša Poso; letšatšikgwedi la matswalo; nomoro ya Phasepoto; tshedimošo ya go amana le Motšhelo; morafe; bong; dikgokagano tša sephira; direkhoto tša bosenyi.
Baabaditirelo bao ba tsenetšego Konteraka	Maina a batho bao o ikgokaganyago le bona; Leina la Sehlongwa sa Semolao; aterese ya Bodulo le ya Poso le dintlha tša dikgokaganyo; tshedimošo ya tša Mašeleng; Nomoro ya Boingwadišo; dingwalo tša Motheo; tshedimošo ya go amana le Motšhelo; basaeni bao ba dumeletšwego; baholegi,
Maloko a Boto le Bašomi	Bong, Morafe, Boimana; Maemo a tša Lenyalo; Mengwaga, Polelo, tshedimošo ya tša Mašeleng; Hisetori ya tša Bašomi; nomoro ya ID; aterese ya Bodulo le ya Poso; dintlha tša Dikgokaganyo. Rekhoto ya Bosenyi;

17.2.2 Magoro a Baamogedi gore go Šongwe Tshedimošo ya Bomotheo

LGB e ka abela baabaditirelo bao ba phethagatšago ditirelo tšeo di latelago Tshedimošo ya Bomotheo:

- Go dira ditekolo tša go fatišiša fao go tseneletšego.
- Go dira ditekolo tša hisetori ya bosenyi.
- Dikema tša dipeeletšo le tša thušo ya kalafo tšeo di sepetšwago ke LGB e direla bašomi ba yona.

17.2.3 Ditshepedišo tša Kelelo ya go Putla Mellwane tša Nnete goba tšeo di Beakantšwego tša Tshedimošo ya Bomotheo

LGB ga e na Kelelo ya go Putla Mellwane yeo e beakantšwego ya Tshedimošo ya Bomotheo.

17.2.3 Tlhaloso ya Kakaretšo ya Magato a Tshireletšo ya Tshedimošo

LGB e šomiša thekenolotši ya mehleng yeno go netefatša sephira, potego le go ba gona ga Tshedimošo ya Bomotheo ka fase ga tlhokomelo. Magato a akaretša:

- a) Difayawolo.
- b) Sofothewee ya tshireletšo ya baerase le ditshepedišo tša go bea maemong a bjalebja.
- c) Taolo ya phihlelelo ka tatelano le ka sebele.
- d) Go swara peakanyo ya go hlama hatewee le sofothewee go hlama motheo wa IT.
- e) Baabaditirelo ba go tšwa ka ntle bao ba sepetšago tshedimošo ya bomotheo legatong la LGB ba tsenetše konteraka ya go tsenya tirišong ditaolo tša tshireletšo.

MESAENO:

MOHLANKEDI WA TŠA TSHEDIMOŠO:

DR MD MALESA

MOLAODIMOGOLO: DITIRELO TŠA MOHLAKANELWA

TUMELELO

MR. M.G. MAKOKO

MOHLANKEDIPHETHIŠIŠI

PHETHO